

ความเครียดในการทำงานของตำรวจควบคุมฝูงชน ในช่วงเหตุการณ์เดือนมีนาคม–เดือนพฤษภาคม 2553

Stress in Police Officers Controlling Crowd During the March–May 2010 Chaos

นรา หนูช่วย (Nara Hnuchauy) * ดร.ชลธิศ อีระฐิติ (Dr.Choltis Dhirathiti) **

วุฒิพงศ์ คงทอง (Wudipong Khongtong) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา แบบตัดขวางมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาระดับความเครียด และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความเครียดตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ตำรวจระดับชั้นประทวน ในสังกัดตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2 สุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย ได้ขนาดตัวอย่าง 100 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ต่ำสุด และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Pair T-test และ One way ANOVA (F-test)

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ ระหว่าง 23 ปี – 48 ปี อายุเฉลี่ย 31.4 ปี (SD = 5.15) เกือบร้อยละ 60 มีสถานภาพสมรสโสด อายุราชการน้อยกว่า 6 ปี ร้อยละ 41.0 ประมาณ 2 ใน 3 จบระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี/สูงกว่า มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 68 กว่า 2 ใน 3 พักอาศัยบ้านพักราชการ กลุ่มตัวอย่างมีระดับความเครียดภาพรวมในระดับสูงมากที่สุด ร้อยละ 36.0 (Mean = 133.9, SD = 19.73) รองลงมา มีระดับความเครียดด้านอารมณ์ ในระดับสูง ร้อยละ 13.0 (Mean = 30.5, SD = 5.11) มีคะแนนเฉลี่ยด้านความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.756) โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี/สูงกว่า มีคะแนนความเครียดสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรี 4.08 คะแนน (95%CI -9.37 ถึง 6.83) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value = 0.201) โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี และอายุ 26 ปี – 35 ปี มีความเครียดสูง 136.7 คะแนน และ 134.9 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุราชการแตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value = 0.001) โดยพบว่า กลุ่มที่มีอายุราชการ 6-10 ปี มีความเครียดสูงที่สุด (Mean = 138.1) กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ที่แตกต่างกันมีความเครียดที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.738) โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้สูงกว่า 15,000 บาท มีความเครียดสูงที่สุด (Mean = 135.4) กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.557) โดยพบว่ากลุ่มที่มีสถานภาพสมรสหย่า/แยก มีระดับความเครียดสูงที่สุด (Mean = 136.0)

* มหบัณฑิต หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

** อาจารย์ ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*** เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุข สถานีอนามัยตำบลดอนช้าง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ABSTRACT

This is a cross-sectional descriptive research which aimed to examine stress levels and compare stress levels according to personal characteristics of Custody and Crowd Control 2nd Subdivision police officers. The subjects of the study were non-commissioned officers from Custody and Crowd Control 2nd Subdivision. Simple random sampling was used to select 100 participants. The data was analyzed using descriptive statistics, frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, maximum and minimum values and inferential statistics which were Pair T-test and one-way ANOVA (F-test).

The results of the study showed that the participants' ages were between 23 and 48 years old. Their average age was 31.4 years (SD = 5.15). Almost 60 percent were single. The duration of working in official government was less than 6 years (maximum value was 41 percent). In average, two thirds of the participants finished bachelor degree or higher. Their salary was more than 15,000 baht (maximum value was 68 percent). Two thirds of them lived in official residence. In general, the stress level of the participants was in a very high level of 36 percent (mean=133.9, SD=19.73). The stress relating to emotions was in a high level of 13 percent (mean=30.5, SD=5.11). There was no statistical significant difference in the average scores of the participants (p-value=0.756). It was found that the participants graduating bachelor degree or higher got 4.08 higher points of stress than those graduating lower than bachelor degree (95%CI -9.37 to 6.83). Furthermore, there was no statistical significant difference in the participants whose ages were different (P-value=0.201). The participants who were younger than 26 years old and between 26 and 35 years old got 136.7 and 134.9 points of stress respectively. However, they statistical significant difference was shown in the participants with different durations of working in official government (P-value=0.001). The participants whose duration of working in official government was 6 to 10 years had the highest stress (mean=138.1). On the contrary, the differences in income levels did not show any statistical significant difference (p-value=0.738). The participants who earned more than 15,000 baht got the highest stress level (mean=135.4). There was no statistical significant difference in the different status of the participants (p-value=0.557). The participants who were married, got divorced or separated had the highest level of stress (mean 136.0).

คำสำคัญ : ความเครียดในการทำงาน ตำรวจคุมฝูงชน

Key Words : Stress in officers, Police controlling crowd

บทนำ

ในชีวิตประจำวันเราต้องเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เราเลือกไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นทำให้เรา สุขใจ ผิดหวัง เสียใจ หรือบางครั้งเพื่อชีวิตความเป็น อยู่ที่ดีของเรา ทำให้เราต้องคร่ำเคร่งกับการทำมาหากิน เลี้ยงชีพ ต้องรับผิดชอบทำกิจกรรมหลายๆ อย่างใน เวลาเดียวกัน จนทำให้เกิดความรู้สึกไม่มีความสุข เบื่อหน่าย นอนไม่หลับ ฯลฯ อาการเหล่านี้เรียกว่า

ความเครียด (กรมสุขภาพจิต, 2550) เมื่อคนเรา เกิดความเครียดทำให้เกิดปัญหาโรคต่างๆ ตามมา โดยเฉพาะโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบประสาทหรือ โรคทางจิตเวช และโรคไม่ติดต่อต่างๆ เช่น โรคหัวใจ ซึ่งเป็นโรคที่มีอัตราการตายเป็นอันดับต้นๆ ของ ประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยต้องแบกรับภาระ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลโรคดังกล่าวเป็นจำนวน เงินมาก เพราะความเครียดอาจจะเป็นโรคที่เกิดจาก

การประกอบอาชีพ ซึ่งการประกอบอาชีพในปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะเครียดได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอาชีพตำรวจซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องเสี่ยงกับอันตรายทั้งชีวิต และทรัพย์สิน

ตำรวจมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบสุขของประชาชน ทั้งยังต้องบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน เช่น รักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ รักษากฎหมาย และดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะต่าง ๆ โดยเฉพาะงานรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศเป็นงานที่เสี่ยงอันตรายอย่างมาก ซึ่งปัจจุบันการเมืองไทยมีปัญหา มีความขัดแย้งทางการเมืองสูง ประชาชนแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างกว้างขวางทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคม ส่งผลให้เกิดการแสดงออกทางการเมืองหลายรูปแบบ เช่น การเดินขบวนประท้วง ชุมนุมเพื่อเรียกร้องสิทธิและผลประโยชน์ในด้านต่าง ๆ และการก่อเหตุจลาจลโดยนำมาซึ่งการใช้ความรุนแรง ทั้งในเมืองหลวง ปริมณฑล และหัวเมืองต่าง ๆ ดังเหตุการณ์การแสดงออกความคิดเห็นทางการเมืองในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม 2553 ในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และจังหวัดต่าง ๆ ทั้งภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งผลให้รัฐบาลต้องประกาศใช้พระราชกำหนดฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์ความวุ่นวายต่าง ๆ แม้ในขณะนี้ก็ยังคงพระราชกำหนดฉุกเฉินไว้ในบางจังหวัดที่มีเหตุการณ์ไม่สงบ ส่งผลให้ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองต้องทำงานอย่างหนักเพื่อรักษากฎหมาย โดยเฉพาะตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2 ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการควบคุมฝูงชนมิให้ก่อความเดือดร้อนต่อสังคมสาธารณะ ต้องทำงานเข้าเวรวันละหลายชั่วโมง ไม่มีเวลาได้พักผ่อนอย่างเพียงพอ เช่น นอนน้อยกว่าวันละ 8 ชั่วโมง ไม่มีเวลาให้กับครอบครัวคนใกล้ชิด อาจส่งผลให้เกิดปัญหาครอบครัวตามมาในอนาคต และไม่มีเวลาที่จะปฏิบัติภารกิจส่วนตัว ส่งผลให้เกิดความผิดปกติของร่างกาย และจิตใจ ทำให้เกิดภาวะเครียด

จากปัญหาดังกล่าวที่ส่งผลให้เกิดการเร่งรีบในการดำเนินชีวิตประจำวันต่าง ๆ และความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งมีการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างกว้างขวางทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมจนส่งผลให้เกิดการเดินขบวน การชุมนุมประท้วง ซึ่งมีกระทบต่อสังคมไทยในวงกว้าง ทั้งทางตรง และทางอ้อม โดยผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ต้องมีหน้าที่ในการควบคุมฝูงชนในเหตุการณ์ดังกล่าว ในการนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความเครียดของตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2 เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้ไปนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาในการแก้ไขปัญหาความเครียดของตำรวจกลุ่มนี้ หากมีเหตุการณ์เช่นเดียวกับเหตุการณ์เดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม 2553 เกิดขึ้นอีกในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความเครียดของตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความเครียดตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2

ขอบเขตการศึกษา

ตำรวจที่ปฏิบัติราชการในสังกัดกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2 และเป็นตำรวจที่ปฏิบัติราชการในช่วงเหตุการณ์เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม 2553 จำนวน 316 คน

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional survey study) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบความเครียด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ตำรวจระดับชั้นประทวนในสังกัดตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2 จำนวน 316 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 การคำนวณขนาดตัวอย่าง

การคำนวณขนาดตัวอย่าง ได้จากการคำนวณหาขนาดตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วน และกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % มีสูตรการคำนวณดังนี้ (อรุณ, 2549)

$$n = \frac{NZ_{\alpha/2}^2 P(1-P)}{e^2 (N-1) + Z_{\alpha/2}^2 P(1-P)}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = ตำรวจระดับชั้นประทวนในสังกัดตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2 จำนวน 316 คน

Z = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 1.96 เมื่อกำหนดให้ความเชื่อมั่น 95%

P = สัดส่วนความเครียดใช้ผลการศึกษาของชัยยะ (2537) ความเครียดของตำรวจระดับชั้นประทวนสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น คือ 0.76

e = ความคลาดเคลื่อนของค่าประมาณที่แตกต่างไปจากค่าจริง กำหนดให้ความคลาดเคลื่อน 10%

$$\text{ดังนั้นค่า } e = (0.76)(0.10)$$

$$e = 0.076$$

จากการคำนวณขนาดตัวอย่างได้ขนาดตัวอย่าง 89 คน แต่ในการศึกษาครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในตำรวจ จำนวน 100 คน เพื่อปรับให้ขนาดตัวอย่างเพิ่มมากขึ้น

2.2 การสุ่มตัวอย่าง

สุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Sampling) โดยการหยิบฉลากแบบไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของตำรวจ ได้แก่ อายุ อายุราชการ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้ ที่พักอาศัยปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความเครียดของตำรวจ โดยใช้แบบสำรวจของซูครี เลิศรัตน์เดชากุล (2532) ทดสอบความเครียดในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา (เดือนมีนาคม - เดือนพฤษภาคม 2553) โดยแบ่งความเครียดออกเป็น 4 องค์ประกอบ มีจำนวน 40 ข้อ ได้แก่ ความเครียดขององค์ประกอบทางด้านอารมณ์ อวัยวะ กล้ามเนื้อ และพฤติกรรมที่แสดงออก โดยมีเกณฑ์การแบ่งคะแนน เป็น 4 ระดับ ดังนี้

บ่อยครั้งที่สุด ให้คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบมีอาการเช่นนั้นบ่อยครั้งที่สุด

บ่อยครั้ง ให้คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบมีอาการเช่นนั้นบ่อยครั้ง

นาน ๆ ครั้ง ให้คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบมีอาการเช่นนั้นบ้าง แต่ไม่บ่อย

น้อยครั้งที่สุด ให้คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบมีอาการเช่นนั้นน้อยที่สุด/ไม่เกิดเลย

โดยมีเกณฑ์การประเมินระดับความเครียด โดยใช้หลักการให้คะแนนอิงกลุ่ม (Norms Reference) โดยใช้คะแนนเฉลี่ยบวกกับค่ามาตรฐานกลุ่มดังนี้

ผู้ที่มีระดับคะแนนความเครียดต่ำ คือผู้ที่มีคะแนนรวมเท่ากับ หรือต่ำกว่าผลรวมของค่าเฉลี่ยกับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียดของกลุ่ม

ผู้ที่มีระดับคะแนนความเครียดสูง คือผู้ที่มีคะแนนรวมมากกว่าผลรวมของค่าเฉลี่ยกับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียดของกลุ่ม

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability)

(1) นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความตรงและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้าย

กลุ่มประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ ตำรวจนครบาล จำนวน 30 ชุด

(2) นำผลที่ได้วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง ในส่วนของระดับความเครียด โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ค่าความเที่ยงที่ยอมรับได้ มีค่าตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป (บุญธรรม, 2549) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูล

1.1 ตรวจสอบความครบถ้วน สอดคล้องกันของแบบสอบถามแต่ละชุด สร้างคู่มือการลงรหัส และลงรหัสในแบบสอบถาม

1.2 บันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ 2 ครั้ง 2 คน (double check) โดยจัดเก็บข้อมูลเป็น 2 แฟ้ม จากนั้นทำการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูล โดยการเปรียบเทียบข้อมูลทั้ง 2 ชุด ว่าตรงกันหรือไม่ หากไม่ตรงกันจะต้องตรวจสอบกับแบบสอบถามและแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง

1.3 กรณีที่เป็นข้อมูลต่อเนื่องจะตรวจสอบค่าที่สูงกว่าปกติหรือต่ำกว่าปกติ กรณีที่เป็นข้อมูลแจกแจงตรวจสอบข้อมูลที่อยู่นอกเหนือกว่าค่าที่กำหนด โดยสร้างตารางการแจกแจงความถี่ทางเดียว และตรวจสอบความสอดคล้องกันของข้อมูลโดยการสร้างตารางแจกแจงความถี่สองทาง

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม STATA

2. วิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพรรณนา

2.1.1 การแจกแจงความถี่ ร้อยละ เพื่อบรรยายข้อมูลแจกแจง (categorical data)

2.1.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ต่ำสุด เพื่อบรรยายข้อมูลต่อเนื่อง (continuous data)

2.2 สถิติเชิงอนุมาน

2.2.1 pair T-test เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความเครียดระหว่างกลุ่มสองกลุ่ม

ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของตำรวจระดับชั้นประทวน ในสังกัดตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2

2.2.2 One way ANOVA (F-test)

เพื่อเปรียบเทียบความต่าง ของคะแนนเฉลี่ยด้านความเครียดของตำรวจระหว่างกลุ่ม ที่มากกว่าสองกลุ่มตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของตำรวจระดับชั้นประทวนในสังกัดตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างมีอายุ ระหว่าง 23 ปี – 48 ปี อายุเฉลี่ย 31.4 ปี (SD = 5.15) ร้อยละ 60 มีสถานภาพสมรสโสด อายุราชการน้อยกว่า 6 ปีมากที่สุด ร้อยละ 41.0 ประมาณ 2 ใน 3 จบระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี/สูงกว่า มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 68 กว่า 2 ใน 3 พักอาศัยบ้านพักราชการ (ตารางที่ 1)

2. ระดับความเครียด

2.1 ระดับความเครียดรายด้าน

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความเครียดภาพรวมในระดับสูงมากที่สุด ร้อยละ 36.0 (Mean = 133.9, SD = 19.73) รองลงมา มีระดับความเครียดด้านอารมณ์ในระดับสูง ร้อยละ 13.0 (Mean = 30.5, SD = 5.11) (ตารางที่ 2)

2.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดกับระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยด้านความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.756) โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี/สูงกว่า มีคะแนนความเครียดสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรี 4.08 คะแนน (95%CI -9.37 ถึง 6.83)

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามข้อมูลทั่วไปตามลักษณะส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=100 คน)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 26	13	13.0
26 - 35	67	67.0
มากกว่า 35	20	20.0
Mean = 31.4, SD = 5.15, Max = 48, Min = 23		
สถานภาพสมรส		
โสด	58	58.0
คู่	36	36.0
หย่า	6	6.0
อายุราชการ (ปี)		
น้อยกว่า 6	41	41.0
6 - 10	28	28.0
10 ขึ้นไป	31	31.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	38	38.0
ปริญญาตรี/สูงกว่า	62	62.0
รายได้ต่อเดือน (บาท)		
ไม่เกิน 10,000	28	28.0
10,001 - 15,000	4	4.0
15,001 ขึ้นไป	68	68.0
สถานที่พักอาศัย		
บ้านพักส่วนตัว (เป็นเจ้าของ)	16	16.0
บ้านพักราชการ	65	65.0
บ้านเช่า	19	19.0

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามองค์ประกอบความเครียด

องค์ประกอบความเครียด	ระดับความเครียด				Mean	SD
	ระดับต่ำ		ระดับสูง			
	จำนวน (ร้อยละ)		จำนวน (ร้อยละ)			
ด้านอวัยวะ	91	(91.0)	9	(9.0)	44.2	7.16
ด้านพฤติกรรมที่แสดงออก	90	(90.0)	10	(10.0)	30.7	4.87
ด้านอารมณ์	87	(87.0)	13	(13.0)	30.5	5.11
ด้านกล้ามเนื้อ	99	(99.0)	1	(1.0)	28.4	5.81
ภาพรวม	64	(64.0)	36	(36.0)	133.9	19.73

2.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดกับระดับอายุ

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.201$) โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี และอายุ 26 ปี – 35 ปี มีความเครียดสูง 136.7 คะแนน และ 134.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

2.4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดกับระดับอายุราชการ

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุราชการแตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.001$) โดยพบว่ากลุ่มที่มีอายุราชการ 6 – 10 ปี มีความเครียดสูงที่สุด ($\text{Mean} = 138.1$) (ตารางที่ 5)

2.5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดกับระดับรายได้

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ที่แตกต่างกันมีความเครียดที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.738$) โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้สูงกว่า 15,000 บาทมีความเครียดสูงที่สุด ($\text{Mean} = 135.4$) (ตารางที่ 6)

2.6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดกับสถานภาพสมรส

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.557$) โดยพบว่ากลุ่มที่มีสถานภาพสมรสหย่า/แยก มีระดับความเครียดสูงที่สุด ($\text{Mean} = 136.0$) (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดระหว่างกลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/สูงกว่าและต่ำกว่าปริญญาตรี

ระดับการศึกษา	คะแนนความเครียด						
	n	Mean	SD	Mean difference	95% CI	t-value	p-value
ต่ำกว่าปริญญาตรี	38	133.1	24.87	4.08	-9.37 ถึง 6.83	-0.3113	0.756
ปริญญาตรี/สูงกว่า	62	134.4	16.0				

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความเครียดจำแนกตามระดับอายุ

ระดับอายุ (ปี)		n	Mean	SD	
ต่ำกว่า 26		13	136.7	13.81	
26 – 35		67	134.9	21.07	
มากกว่า 35		20	128.7	18.1	
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	715.86	357.93	0.92	0.201
ภายในกลุ่ม	97	3783.04	390.07		
รวม	99	3852.91	389.42		

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดจำแนกตามอายุราชการ

ระดับอายุ (ปี)		n	Mean	SD	
น้อยกว่า 6		41	136.0	13.6	
6 – 10		28	138.1	25.8	
10 ขึ้นไป		31	127.3	19.2	
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	2020.66	1010.33		
ภายในกลุ่ม	97	36532.24	376.62	2.68	0.001
รวม	99	38552.91	389.42		

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดจำแนกตามระดับรายได้

ระดับรายได้ (บาท)		n	Mean	SD	
ไม่เกิน 10,000		28	130.8	18.25	
10,001 - 15,000		4	130.5	16.94	
15,001 ขึ้นไป		68	135.4	20.52	
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	469.61	234.80		
ภายในกลุ่ม	97	380.83	392.61	0.60	0.738
รวม	99	38552.91	389.42		

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส		n	Mean	SD	
โสด		58	132.3	14.09	
คู่		36	133.7	22.51	
หย่า/แยก		6	136.0	12.9	
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	740.60	370.30		
ภายในกลุ่ม	97	37812.30	389.81	0.95	0.577
รวม	99	38552.91	389.42		

อภิปรายผล

1. ตำรวจมีคะแนนเฉลี่ยด้านความเครียดจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.756$) เนื่องจากตำรวจรู้ว่าตนเองมีหน้าที่ในการดูแลและรักษาความสงบ

สุขของบ้านเมืองแม้ตำรวจจะมีการศึกษาระดับใดจึงไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่หลักที่ได้ปฏิบัติกันมา สอดคล้องกับการศึกษาของเอกศักดิ์ (2539) พบว่าตำรวจสายตรวจในจังหวัดขอนแก่น มีระดับการศึกษาที่ต่างกันแต่มีความเครียดในการทำงานไม่ต่างกัน

2. ตำรวจที่มีอายุแตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากตำรวจที่มีอายุแตกต่างกันหากมีตำแหน่งที่เท่าเทียมกันก็ต้องรับผิดชอบหน้าที่ใกล้เคียงกันเช่นกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยยะ (2537) และ เอกศักดิ์ (2539) พบว่า ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นที่มีอายุแตกต่างกันแต่มีระดับความเครียดที่ไม่แตกต่างกัน

3. ตำรวจที่มีอายุราชการแตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.001$) โดยพบว่า ตำรวจที่รับราชการมาแล้ว 6-10 ปีมีความเครียดสูงที่สุด ส่วนตำรวจที่รับราชการมาแล้วมากกว่า 10 ปี มีระดับความเครียดต่ำที่สุด เนื่องจากตำรวจที่อายุราชการ 6-10 ปี เริ่มเป็นกลุ่มตำรวจที่รู้จักได้รับมอบหมายหน้าที่ในการทำงานจากผู้บังคับบัญชา ส่วนตำรวจที่รับราชการมาแล้วมากกว่า 10 ปี เป็นตำรวจที่สามารถปรับตัวได้ในการทำงานมีประสิทธิภาพในการทำงานได้มากกว่าจึงมีหนทางในการแก้ไขปัญหาในการทำงานได้มากกว่าตำรวจที่รับราชการมาแล้ว 6-10 ปี สอดคล้องกับการศึกษาของเอกศักดิ์ ระพี (2539) พบว่าตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นที่มีอายุราชการแตกต่างกันมีระดับความเครียดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

4. กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ที่แตกต่างกันมีความเครียดที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากตำรวจที่อายุน้อย ส่วนใหญ่จะมีเงินเดือนและรายได้ทางราชการน้อยกว่าตำรวจที่มีอายุมากกว่า แต่ก็มีการจ่ายน้อยกว่าเช่นกัน เพราะจากข้อมูลพบว่า ตำรวจที่มีอายุน้อย มีรายได้ต่ำ ก็จะมีความจำเป็นต้องรับผิดชอบน้อยกว่า ส่วนตำรวจที่อายุมากแล้วมีรายได้สูงเกือบทุกคนแต่งงานมีครอบครัวต้องรับภาระทางการเงิน แต่ก็มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับรายได้ สอดคล้องกับการศึกษาของเอกศักดิ์ (2539) พบว่าตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นที่มีอายุราชการแตกต่างกันมีระดับความเครียดที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

5. ตำรวจที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.557$) โดยพบว่ากลุ่มที่มีสถานภาพสมรสหย่า/แยก มีระดับความเครียดสูงที่สุด (Mean = 136.0) เนื่องจากการที่คนสองคนมาอาศัยอยู่ด้วยกันและไม่สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกันได้ ทำให้เกิดความขัดแย้งกันเองภายในครอบครัว ส่งผลให้เกิดความเครียดตามมา สอดคล้องกับการศึกษาของวุฒิพงศ์ และคณินุช (2551) พบว่าบุคคลที่มีปัญหาทางด้านครอบครัวจะส่งผลให้เกิดความเครียด และความเครียดก็จะส่งผลกระทบต่องานที่ทำในอนาคต

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาระดับความเครียดของตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2 นั้นเมื่อดูคะแนนเฉลี่ยด้านความเครียดในภาพรวมแล้วพบว่า ตำรวจมี คะแนนเฉลี่ยสูงมากประมาณร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม จึงทำให้ทราบว่าตำรวจมีความเครียดในการทำงานสูง ผู้บริหารควรที่จะให้ความสำคัญในเรื่องความเครียดในการทำงานอย่างมาก เช่น จัดให้มีสถานที่ในการออกกำลังกายเพื่อลดภาวะความเครียด (กรมสุขภาพจิต, 2550) และควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มากขึ้นเพื่อคนที่มีอยู่แล้วจะได้สลับปรับเปลี่ยนในการเข้าเวรให้มากขึ้น ส่งผลให้ตำรวจได้มีเวลาพักผ่อนและมีเวลาในการดูแลตนเองและครอบครัวมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชนกองกำกับการควบคุมฝูงชน 2 ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณคณาจารย์ที่มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุนให้ข้าพเจ้ามีความรู้และจบการศึกษาในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. 2550. คู่มือการดูแลสุขภาพใจในชุมชน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. นนทบุรี. พิมพ์ครั้งที่ 3: บริษัทปิยอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล. 2532. การฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อเพื่อลดความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์ประสานมิตร.
- ชัยยะ หนูคุ้มทรัพย์. 2537. ความเครียดกับสถานภาพส่วนตัว ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่นเขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2549. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จามจุรี โปรดักท์.
- ระพี เพียวพานิช. 2539. ความเครียดของตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจภูธร จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วุฒิพงศ์ คงทอง และคณิงนุช แจ่มพรมมา. 2552. ระดับสัมพันธภาพในครอบครัวของชายรักชาย : กรณีศึกษาชายรักชายที่สมาชิกกลุ่มพลังสีม่วงของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้. วารสารส่งเสริมสุขภาพภาคใต้ฉบับที่ 3 ประจำเดือนเมษายน-มิถุนายน 2552.
- อรุณ จิรวัดน์กุล. 2549. ชีวสถิติสำหรับงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนา.